

Ковальчук О.М.
аспірант,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки

МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розробка моделі підготовки магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності передбачає розгляд сутності понять «модель», «моделювання». Теорія моделі ґрунтується на сучасних наукових концепціях розвитку особистості людини, на засадах гуманізму. В її основі лежить – ставлення до людини як найвищої цінності соціального буття, суб'єкта пізнання, спілкування та творчості. Основною проблемою гуманізації, за дослідженнями сучасних як вітчизняних, так і зарубіжних теоретиків освіти (В. Лутая, В. Кременя, І. Зязюна, В. Шинкарук, М. Романенко, О. Савченко, П. Саух, Б. Гершунського), є проблема людського виміру в освіті, її якісного потенціалу, а головними тенденціями розвитку – інтеграція у світовий освітній простір, інноваційність, відкритість, орієнтація на загальнолюдські та національні цінності, перехід на нову освітню модель, в основу якої покладено гуманістичну парадигму навчання, виховання і розвитку особистості людини [3, с. 90]. Тому актуальність моделі обумовлена визначенням змісту професійної підготовки магістрів до інноваційної професійної діяльності в умовах ступеневої освіти.

Моделювання – це науковий метод дослідження різних об'єктів, процесів тощо шляхом побудови їх моделей, які зберігають основні виділені особливості об'єкта дослідження [2, с. 218].

Метою моделювання нашого дослідження є розробка моделі підготовки в магістратурі, яка забезпечує формування у магістрів гуманітарних спеціальностей методологічних знань і практичних навичок та вмінь інноваційної професійної діяльності.

Інноваційна діяльність багатоаспектна і її зміст суттєво відрізняється в різних сферах життєдіяльності суспільства (в освіті, в державному управлінні, на виробництві, в мистецтві), для спеціалістів різних напрямів (педагогів, менеджерів, економістів, філологів) та рівнів підготовки (бакалаврів, спеціалістів, магістрів).

Для проектування моделі нам необхідно виділити сукупність зовнішніх та внутрішніх чинників, які визначають завдання нашого дослідження: спроектувати модель процесу підготовки магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності; визначити структурні компоненти, описати методологічні підходи, що забезпечать ступеневість освіти та визначити умови їх реалізації.

Серед основних чинників є такі: а) парадигмальні зміни в розвитку освіти: традиційна освіта як система отримання знань відстає від реальних потреб сучасного суспільства. Йому потрібна освіта, яка постійно оновлюється знаннями, технологіями, засобами навчання, організаціями та управлінськими підходами. Таку освіту й називаємо «інноваційною», суть якої можна виразити фразою «не наздоганяти минуле, а створювати майбутнє» [1]. Саме тому суттєвих змін зазнають сутність та зміст навчально-виховного процесу, його орієнтація на студента, що спонукає до формування як моделей, методів навчання, так і практичної його організації на засадах гуманізації та гуманітаризації цілей, змісту навчання і виховання фахівців.

б) особистісний вектор розвитку педагогічних процесів: динамічний характер сучасної епохи зумовлює необхідність переходу від системи «навчання на все життя» до системи «навчання протягом усього життя», тобто посилює значення самовиховання, самонавчання, самовдосконалення студента, формування відповідних умінь і внутрішньої потреби, готовності до можливих змін сфери діяльності з метою забезпечення високої соціальної і професійної мобільності фахівців.

в) інтенсивність педагогічної інноватики та її спрямованість на оптимізацію навчального процесу: поширення сфери застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, активних методів навчання, комп'ютерної техніки та мережі Інтернет суттєво змінює доступ студентів в отриманні знань, полегшує їх доступ до джерел наукової інформації.

г) чітка вмотивованість особистості та позитивний настрій щодо готовності реалізації інноваційної діяльності у професійній діяльності.

Модель – це знакова система, за допомогою якої можна відтворити дидактичний процес як предмет дослідження, показати в цілісності його структуру, функціонування і зберегти цю цілісність на всіх етапах дослідження. Шляхом моделювання можна відтворити не

лише статику дидактичного процесу, а і його динаміку. Наявність науково обґрунтованої моделі навчального процесу дозволяє прогнозувати його розвиток. А це особливо важливо для освітнього процесу, бо в ньому обов'язково слід передбачити й прогнозувати майбутній позитивний результат [4].

Під моделлю підготовки магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності ми розуміємо розгорнуту програму, яка включає шляхи досягнення поставленої мети і має певну структурну організацію: мету, принципи, зміст, завдання, методи, форми, етапи підготовки, компоненти і рівні готовності, результат.

Модель педагогічної підготовки магістрів побудована на основі цільового призначення, функціональних обов'язків магістрів, визначених Законом „Про вищу освіту» (2002 р.), принципів, що забезпечують ступеневість педагогічної освіти. До таких принципів побудови ми відносимо: інноваційності, гуманізації, системності, наступності, науковості та доступності, партнерства та співробітництва.

Запропонована нами модель підготовки магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності включає *цільовий* блок, який описує соціальне замовлення на фахівця інноваційного типу, наступний *структурно-змістовий* блок, який включає підсистеми інноваційно-зорієнтованої підготовки до науково-дослідницької, науково-педагогічної та управлінської діяльності, та *діагностичний* блок, який визначає рівень готовності магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності.

Формування соціального замовлення обумовлено зовнішніми та внутрішніми чинниками, які згадані вище, вимогами суспільства щодо підготовки спеціаліста інноваційного типу, вимогами особистості щодо отримання конкурентоздатної освіти.

Структурно-змістовий блок, який включає підсистеми інноваційно-зорієнтованої підготовки до науково-дослідницької, педагогічної та управлінської діяльності, відображає формування мотиваційно-ціннісного, когнітивно-діяльнісного, комунікативного, творчо-рефлексивного компонентів готовності до інноваційної професійної діяльності в процесі навчання в магістратурі.

Діагностичний блок моделі передбачає дослідження рівня готовності магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності.

Дієвість моделі забезпечують організаційно-педагогічні умови: персоналізація інноваційно-освітніх маршрутів магістрів гуманітарних спеціальностей; моделювання інноваційного контексту професійної діяльності магістрів гуманітарних спеціальностей у розвивальному середовищі ВНЗ; стимулювання самоуправління інноваційною діяльністю магістрів гуманітарних спеціальностей.

На підставі сказаного узагальнюємо, що мета формує основу та виступає вихідною умовою для прогнозування можливих результатів та еталоном для контролю та оцінки здобутків. Мета розробленої нами моделі – це підготовка магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності.

Зміст навчання передбачає формування ґрунтовних теоретичних знань, практичних умінь та навичок. Організація змісту підготовки магістрів гуманітаріїв повинна бути такою, щоб знання, вміння були особистісно значущими і враховували нові досягнення у психології та педагогіці щодо організації інноваційної діяльності. Оскільки наше дослідження присвячене підготовці магістрів, як одного з рівнів ступеневої освіти, то вагомим є побудова навчально-виховного процесу, щодо організації підготовки фахівців до інноваційної професійної діяльності, ще на рівні бакалаврату.

Результат моделі полягає у готовності магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності в умовах ступеневої освіти.

Отже, узагальнення вищезазначеного дозволяє стверджувати, що розроблена модель є програмою для організації підготовки магістрів гуманітаріїв до інноваційної професійної діяльності, яка покликана сформувати у майбутніх фахівців позитивне ставлення до інноваційної професійної діяльності, сформувати у них професійне нетрадиційне мислення.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В., Олійник А. Інформаційні технології в системі інноваційної освіти / В. Андрущенко, А. Олійник // Вища освіта України. – 2008. – № 3. – С. 5-15.
2. Архангельский С. И. Лекции по научной организации учебного процесса в высшей школе / С. И. Архангельский. – М. : Просвещение, 1976. – 245 с.

3. Вознюк Л. В. Гуманістичні засади інноваційної діяльності загальноосвітніх навчальних закладів: управлінський аспект : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Л. В. Вознюк. – Кіровоград, 2008. – 223 с.

4. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : [монографія] / І. А. Зязюн. – Київ; Черкаси : [б. в.], 2008. – 608 с.

Кордонська А.В.

*голова циклової комісії,
спеціаліст вищої категорії, старший викладач;*

Дрючило О.А.

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Бережна Г.М.

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
Могилів-Подільський технолого-економічний коледж
Вінницького національного аграрного університету*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ В КОЛЕДЖІ

Соціально-економічні зміни в Україні спричинили виникнення цілої низки проблем, пов'язаних із традиційним підходом до навчання у вищій школі. При традиційному навчанні студенти часто є пасивними учасниками процесу, які формально сприймають інформацію, не отримують необхідної мотивації в опануванні нового матеріалу, у підвищенні свого фахового рівня.

Актуальним є впровадження сучасних методів проведення практичного заняття, головними перевагами яких є орієнтація на співробітництво викладача і студента, оптимальне співвіднесення теоретичних засад та практичного опанування спеціальності, активний самостійний пошук, творчий підхід до навчальної діяльності, створення особливої емоційної атмосфери, опора на самооцінювання та самокритичне ставлення до рівня особистої підготовки.

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно